

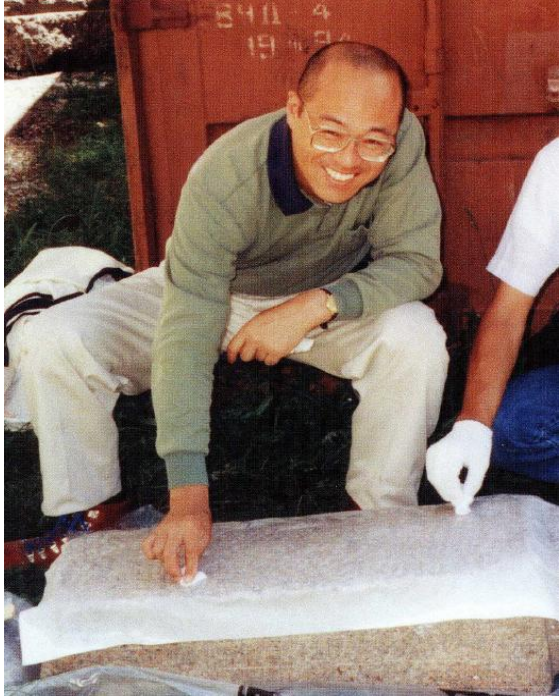

Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi, Güz 2025 / 2: 141-149.

Prof. Dr. Takao Moriyasu'nun Ardından

Oktay DERE*

26 Ağustos 2024 tarihinde vefat eden Japon Türkolog Takao Moriyasu 1948 yılında Fukui Eyaleti'nde doğmuştur. Yerel bir liseden mezun olduktan sonra 1967'de Tokyo Üniversitesi'ne başlamıştır. Burada Doğu Tarihi bölümünde yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlamıştır. Moriyasu'nun Uygurlar ve Eski Uygurca metinler üzerine ilgisinin başlangıcı da bu yıllardır. Keza tezinde Doğu Uygur İmparatorluğu'ndaki Manihaizm'i incelemiştir. Doktora eğitiminin sonrasında burslu araştırmacı olarak Fransa'ya giderek burada iki yıl kalmış; Fransa'da bulunduğu sırada L. Bazin ve J. R. Hamilton'dan dersler almıştır. Ayrıca bu bilim yolculuğunda P. Pelliot'un Dunhuang Mağaraları'ndan getirdiği Eski Uygurca metinlerin bir kataloğunu hazırlamıştır. Ülkesine dönmesinin ardından Moriyasu, 1982 yılında Kanazawa Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde işe

* Bil. Uzm., Eskişehir (Türkiye). E-posta: oktaydereee@gmail.com / ORCID ID: 0000-0002-0666-0267.

başlamıştır. İki yıl sonra Nobuo Yamada'nın yerine Osaka Üniversitesi'ne atanmıştır ve çalışmalarını burada sürdürmüştür. 2012 yılında bu üniversiteden emekli olmuştur.¹

Moriyasu, Fransa dışında İngiltere, Almanya, Rusya ve Çin gibi ülkelerde bilimsel faaliyetlerde bulunmuştur. Ayrıca 1996-1998 yıllarında Japon-Moğol heyetine başkanlık ederek Moğolistan'daki eski Türk ve Moğol yazıtlarını inceleme fırsatı bulmuştur. Bu ziyaretler onun için asla kişisel bir yolculuk olarak kalmamış, ülkesine döndüğünde edindiği ve gözlemlediği bilgileri hem öğrencileriyle hem de hazırladığı çalışmalar vasıtasıyla tüm bilim dünyası ile paylaşmıştır.

Moriyasu yaşamı boyunca İslam öncesi Orta Asya halkları tarihi ve dilleri üzerine çalışmış olsa da onun araştırmalarının büyük bir bölümünü Uygur tarihi ve Eski Uygurca metinler oluşturmaktadır. Uygur tarihi, Uygur Manihaizmi ve Uygur-Tibet mücadelesi onun üzerinde durduğu ilk meselelerdir. Öyle ki doktorasını *ウイグル=マニ教史の研究 [Uygur Manihaizmi'nin Tarihi Üzerine Araştırma]* başlıklı tez ile tamamlamıştır. Aynı yıl yayımlanan bu tez, 2004 yılında *Die Geschichte des uigurischen Manichäismus an der Seidenstraße, Forschungen zu manichäischen Quellen und ihrem geschichtlichen Hintergrund* başlığıyla Almanca olarak da araştırmacıların istifadesine sunulmuştur. Daha sonra uzun yıllar sürecek bir şekilde ilgisini Eski Uygurca mektuplar üzerine yoğunlaştırmış ve nihayetinde 2019 yılında *Berliner Turfantexte* serisinin XLVI cildinde *Corpus of the Old Uighur Letters from the Eastern Silk Road* adlı eseriyle bir külliyat ortaya çıkarmıştır. Mektupların yanı sıra diğer Eski Uygurca sivil belgeler de onun sıklıkla ele aldığı metinlerdir. Sivil belgeler hakkında yaptığı müstakil çalışmalara ek olarak Nobuo Yamada'nın mirası *Sammlung Uigurischer Kontrakte*'yi P. Zieme ve H. Umemura ile birlikte hazırlayarak bilim dünyasına kazandırmıştır. Moriyasu, yalnızca kâğıda yazılı metinler üzerinde durmamış; *Uighur Buddhist Stake Inscriptions From Turfan* isimli çalışmasında dikili taş yazıtları ele almıştır. Kendisinin üzerinde çalıştığı metinleri tek tek saymaya imkân yoktur. Ancak Manihaizm'den Budizm'e, runik harfli yazıtlardan Uygur harfli metinlere kadar hemen hemen Uygur edebiyatının tümüyle haşır neşir olmuştur.

Moriyasu, Eski Uygurca metinleri incelerken olağanüstü bir titizlik sergilemiş ve alışılmadık sonuçlara ulaşmıştır. Zieme, onun bu yönünü şu şekilde ifade etmektedir: “Moriyasu bir bilimsel projeye başladığında, bu her zaman ulaşılabilir ve amaca yönelik bir araştırma olurdu ve çıkır açan yayınlarla sonuçlanırdı. Onun için titiz filolojik çalışmalar, incelediği materyaller hakkında yeni bilgiler edinmenin bir yoluydu” (2024: 537). Zieme'nin de bahsettiği gibi onun için bilimsel araştırmaların ulaşılabilir olması oldukça önemliydi. Bu yüzden 2015 yılında çalışmalarının bir kısmını *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* isimli kitapta toplamıştır.

Eski Uygurca metinleri ele alırkenki titizlik ve özveri; değerlendirme ve yorumlama konusundaki kabiliyeti sayesinde birçok sorunu çözmekle kalmamış aynı zamanda kendisinden sonra yapılan araştırmalara yön göstermiştir. Bu bakımdan Uyguristikte doldurulamayacak bir yere sahip olduğunu söylemekle mübalağa edilmiş

¹ Hayatı ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz: Zieme, P. (2024). In memoriam MORIYASU Takao (1948-2024). *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae*, 77/4, 535-540.

olmaz. Onun aziz hatırasını yâd etmek için 2024 yılında meslektaş P. Zieme 2025 yılında ise D. Matsui ve Y. Yoshida tarafından bir hatıra yazısı kaleme alınmıştır. Bu yıl öğrencileri, 内陸アジア言語の研究 = *Studies on the Inner Asian Languages* dergisinin 40. sayısını ona ithaf etmiştir. Eldeki çalışma da Moriyasu'yu bir nebze yâd etmek için kaleme alınmıştır. Ancak onun için ne söylenirse söylensin hep eksik kalacaktır. Şüphesiz o, eserleriyle yaşamaya ve nice araştırmacının yolunu aydınlatmaya devam edecektir.

Uygur Tarihi ve Eski Uygurca ile İlgili Çalışmaları²

1973

1- Moriyasu, T. ウイグルと吐蕃の北庭争奪戦及びその後の西域情勢について [Beşbalık İçin Uygur-Tibet Mücadelesi ve Orta Asya'daki Sonraki Durum]. 東洋學報 [Doğu Araştırmaları Dergisi], 55/4, 60-87.

1977

2- Moriyasu, T. ウイグルの西遷について [Uygurların Batıya Göçü Hakkında]. 東洋學報 [Doğu Araştırmaları Dergisi], 59/1-2, 105-130.

1979

3- Moriyasu, T. ウイグルと吐蕃の北庭争奪戦及びその後の西域情勢について [Uygurlar ve Tibetliler Arasında Kuzey Toprakları İçin Yapılan Savaş ve Sonrasında Batı Bölgelerindeki Durum]. アジア文化史論叢3 [Asya Kültür Tarihi Serisi 3] (199-238). 東京: 山川出版社(千代田区).

1981

4- Moriyasu, T. Qui des Ouigours ou des Tibétains ont gagné en 789-792 à Beş-Balıq? *Journal Asiatique*, 269, 193-205.

1982

5- Moriyasu, T. An Uigur Buddhist's Letter of the Yüan Dynasty from Tunhuang. *Memoirs of the Research Department of the Tōyō Bunko*, 40, 1-18.

1983

6- Moriyasu, T. 元代ウイグル仏教徒の一書簡 敦煌出土 [Dunhuang'da Bulunmuş Yüan Hanedanlığı Uygur Budist Mektubu]. Masao Mori (Ed.), 内陸アジア西アジアの社会と文化 [İç Asya ve Batı Asya: Toplum ve Kültür] (209-231). 東京: 山川出版社.

1985

7- Moriyasu, T. チベット文字で書かれたウイグル文佛教教理問答 (P. t. 1292) の研究 [Tibet Alfabesiyle Yazılmış Uygur Budist Doktrininin (P. T. 1292) İncelenmesi]. 大阪大學文學部紀要 [Osaka Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bülteni], 25, 1-85.

² Moriyasu'nun tüm çalışmaları için bkz: (2025). Academic Publications by MORIYASU Takao (2009–2025). 内陸アジア言語の研究 = *Studies on the Inner Asian Languages*, 40, 275. Burada listelenen künyeler tarafıma hazırlanan ve yakında yayımlanacak olan *Eski Uygurca Bibliyografyası* isimli eserden alınmıştır.

8- Moriyasu, T. ウイグル語文献 [Uygur Edebiyatı]. Zuihō Yamaguchi (Ed.), 講座敦煌6敦煌胡語文献 [Dunhuang Üzerine Dersler 6: Dunhuang Uygur Belgeleri] (3-98). 東京: 大東出版社.

1987

9- Moriyasu, T. 敦煌と西ウイグル王国 — トウルフアンからの書簡と贈り物を中心に — [Dunhuang ve Batı Uygur Kağanlığı: Turfan'dan Gönderilen P. 3672 Numaralı Mektubun Tarihsel Arka Planı]. 東洋學報 [Doğu Araştırmaları Dergisi], 74, 58-74.

1988

10- Moriyasu, T. 敦煌出土元代ウイグル文書中のキンサイ緞子 [Dunhuang'da Bulunan Bir Yüan Dönemi Uygur Belgesinde Kinsai Dokumaları]. 榎博士頌壽記念東洋史論叢 [Dr. Enoki'nin 100. Yaş Günü Anısına Doğu Tarihi Üzerine Denemeler Koleksiyonu] (417-441). 東京: 汲古書院.

1989

11- Moriyasu, T. ウイグル文書簡記(その一) [Uygurca Metinler Üzerine Notlar I]. 内陸アジア言語の研究 = *Studies on the Inner Asian Languages*, 4, 51-76.

1990

12- Kamberi, D., Umemura, H., Moriyasu, T. ウイグル文佛教尊像 受領命令文書研究 [Budist Portrelerinin Alınmasına İlişkin Uygur Emir Belgesi Üzerine Bir Araştırma]. アジア・アフリカ言語文化研究 [Asya ve Afrika Dilleri ve Kültürleri], 40, 13-34.

13- Moriyasu, T. L'origine du bouddhisme chez les Turcs et l'apparition des textes bouddhiques en turc ancien. Akira Haneda (Ed.), *Documents et archives provenant de l'Asie centrale. Actes du Colloque franco-japonais Kyoto 4-8 octobre 1988* (147-165). Kyoto: Dōhōsha.

14- Moriyasu, T. ウイグル文書簡記(その二) [Uygurca Belgeler Üzerine Notlar II]. 内陸アジア言語の研究 = *Studies on the Inner Asian Languages*, 5, 69-89.

1991

15- Moriyasu, T. 敦煌出土元代回鶻文佛教徒書簡 [Dunhuang'da Bulunmuş Yüan Hanedanlığı Dönemine Ait Uygur Budist Rahiplerinin Mektupları]. Yang Fuxue, Huang Jianhua (翻訳). 敦煌研究 [Dunhuang Araştırmaları], 2, 37-48.

16- Moriyasu, T. ウイグル=マニ教史の研究 [Uygur Manihaizmi'nin Tarihi Üzerine Araştırma]. (Yayımlanmış Doktora Tezi). 吹田, 大阪大学文学部紀.

17- Moriyasu, T. ウイグル=マニ教史の研究 [Uygur Manihaizmi'nin Tarihi Üzerine Araştırma]. 大阪: 大阪大学文学部紀.

1992

18- Moriyasu, T. ウイグル文書簡記(その三) [Uygurca Belgeler Üzerine Notlar III]. 内陸アジア言語の研究 = *Studies on the Inner Asian Languages*, 7, 43-53.

1994

19- Moriyasu, T. ウイグル文書負記(その四)ア [Uygurca Belgeler Üzerine Notlar IV]. *内陸アジア言語の研究* = *Studies on the Inner Asian Languages*, 10, 63-93.

1995

20- Moriyasu, T. Notes Uygur Documents. *Memoirs of the Research Department of the Toyo Bunko*, 53, 67-108.

1996

21- Kudara, K., Moriyasu, T., Sakamoto, K.: 大谷探検隊収集西域文化資料とその関連資料 [Otani Keşif Gezisi ile Getirilen Orta Asya El Yazmaları ve İlgili Malzemeler]. *佛教文化研究所紀要* [Budist Kültür Enstitüsü Bülteni], 35, 41-109.

1997

22- Moriyasu, T. 大英図書館所蔵ルーン文字マニ教文書 Kao. 0107の新研究 [British Library'de Bulunan Minyatürlü Bir Manihaist Runik El Yazması (Kao.0107)]. *内陸アジア言語の研究* = *Studies on the Inner Asian Languages*, 12, 41-71.

23- Moriyasu, T. シルクロードのウイグル商人——ソグド商人とオルトク商人のあいだ [İpek Yolu'nda Uygur Tüccarlar: Soğdlu Tüccarlar ve Ortog Tüccarlar Arasında]. Kōichi Kabayama (Ed.), *岩波講座 世界歴史 11 中央ユーラシアの統合 — 9-16 世紀* [Iwanami Dünya Tarihi Ders Dizisi 11, Orta Avrasya'nın Entegrasyonu: 9.-16. Yüzyıllar] (93-119). 東京: 岩波書店.

24- Moriyasu, T. オルトク(韓脱)とウイグル商人 [Ortog ve Uygur Tüccarlar]. Takao Moriyasu (Ed.), *近世近代中国および周辺地域における諸民族の移動と地域開発* [Erken Modern ve Modern Çin ve Çevresindeki Bölgelerde Etnik Göç ve Bölgesel Kalkınma] (1-48). 大阪: 大阪大学文学部紀.

1998

25- Moriyasu, T. ウイグル文契約文書補考 [Uygur Sözleşmeleri Koleksiyonuna Ek]. *待兼山論叢*, 32, 1-24.

1999

26- Moriyasu, T., Zieme, P. From Chinese to Uighur Documents. *内陸アジア言語の研究* = *Studies on the Inner Asian Languages*, 14, 73-102.

2000

27- Moriyasu, T. On the Uighur čxšapt ay and the spreading of Manichaeism into South China. Ronald Eric Emmerick vd. (Ed.), *Studia Manichaeica, IV, Internationaler Kongress zum Manichäismus, Berlin 14.-18. Juli 1997* (430-440). Berlin: Akademie Verlag.

28- Moriyasu, T. The Sha-chou Uighurs and the West Uighur Kingdom. *Acta Asiatica*, 78, 28-48.

29- Yoshida, Y. Moriyasu, T. ベゼクリク出土ソグド語・ウイグル語マニ教徒手紙文 [Turfan Bezeklik'te Yeni Bulunan Manihaist Soğd ve Uyğur Mektupları]. 内陸アジア言語の研究 = *Studies on the Inner Asian Languages*, 15, 135-178.

2001

30- Moriyasu, T. Uighur Buddhist Stake Inscriptions From Turfan. Louis Bazin, Peter Zieme (Ed.), *De Dunhuang a Istanbul. Hommage à James Russell Hamilton* (149-223). Turnhout: Brepols.

2002

31- Moriyasu, T. On the Uighur Buddhist Society at Ciqtim in Turfan During the Mongol Period. Mehmet Ölmez, Simone-Christiane Raschmann (Ed.), *Splitter aus der Gegend von Turfan, Festschrift für Peter Zieme anlässlich seines 60. Geburtstags* (153-177). İstanbul: Şafak Matbaacılık.

32- Moriyasu, T. ウイグルから見た安史の乱 [Uygurların Gözünden An Lu-shan ve Shi Si-ming İsyanı (755-763)- Mainz 345 Uyğur Belgesine Özel Referanslar]. 内陸アジア言語の研究 = *Studies on the Inner Asian Languages*, 17, 117-170.

2003

33- Moriyasu, T. Introduction a l'histoire des Ouighours et de leurs relations avec le Manichéisme et le Bouddhisme. Takao Moriyasu (Ed.), *シルクロードと世界史 [Dünya Tarihi ve İpek Yolu]* (24-38). 大阪: 講談社.

34- Moriyasu, T. Manichaeism under the East Uighur Khanate with Special References to the Fragment Mainz 345 and the Kara-Balgasun Inscription. Takao Moriyasu (Ed.), *シルクロードと世界史 [Dünya Tarihi ve İpek Yolu]* (49-62). 大阪: 講談社.

35- Moriyasu, T. The Flourishing of Manichaeism under the West Uighur Kingdom. New Edition of the Uighur Charter on the Administration of the Manichaean Monastery in Qoto. Takao Moriyasu (Ed.), *シルクロードと世界史 [Dünya Tarihi ve İpek Yolu]* (63-83). 大阪: 講談社.

36- Moriyasu, T. The Decline of Manichaeism and the Rise of Buddhism among the Uighurs with a Discussion on the Origin of Uighur Buddhism. Takao Moriyasu (Ed.), *シルクロードと世界史 [Dünya Tarihi ve İpek Yolu]* (84-111). 大阪: 講談社.

37- Moriyasu T., Zieme, P. Uighur Inscriptions on the Banners From Turfan Housed in the Museum für Indische Kunst, Berlin. Chhaya Bhattacharya-Haesner (Ed.), *Central Asian Temple Banners in the Collection of the Museum für Indische Kunst, Berlin, Painted Textiles from the Northern Silk Road* (461-474). Berlin: Dietrich Reimer Verlag.

2004

38- Moriyasu, T. *Die Geschichte des uigurischen Manichäismus an der Seidenstraße, Forschungen zu manichäischen Quellen und ihrem geschichtlichen Hintergrund*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

39- Moriyasu, T. From Silk, Cotton and Copper Coins to Silver. Transition of the Currency Used by the Uighurs during the Period from the 8th to the 14th Centuries.

Desmond Durkin Meisterernst vd. (Ed.), *Turfan Revisited, The First Century of Research into the Arts and Cultures of the Silk Road* (228-239). Berlin: Dietrich Reimer Verlag.

40- Moriyasu, T. シルク ロード 東部 における 通貨 [İpek Yolu'nun Doğu Kısımındaki Para Birimleri]. Takao Moriyasu (Ed.), *中央アジア出土文物論叢 [Orta Asya'da Bulunan Kültürel Eserler Üzerine Denemeler]* (1-40). 京都: 朋友書店.

41- Moriyasu, T. 龜茲国金花王と硃砂に関するウイグル文書の発見 [Suvarnapuṣpa Adlı Bir Kuşan Kralını Anlatan Uygurca Budist Metnin Keşfi]. 三笠宮殿下米壽記念論集 [Prens Mikasa'nın Seksen Sekizinci Yaş Günü Anısına Denemeler Koleksiyonu] (703-716). 東京: 刀水書房.

2008

42- Moriyasu, T. Chronology of West Uighur Buddhism: Re-examination of the Dating of the Wall-paintings in the Grünwedel's Cave No. 8 (New: No. 18), Bezeklik. Peter Zieme (Ed.), *Aspects of Research into Central Asian Buddhism, In memoriam Kōgi Kudara* (191-227). Turnhout: Brepols.

43- Moriyasu, T. Epistolary Formulae of the Old Uighur Letters from Central Asia. *Acta Asiatica Bulletin of the Institute of Eastern Culture*, 94, 127-153.

2011

44- Moriyasu, T. シルクロード 東部出土古ウイグル手紙文書の書式(前 編) [Doğu İpek Yolundan Eski Uygur Mektuplarının Formatı (Bölüm 1)]. 大阪大学文学部紀要 [Osaka Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bülteni], 51, 1-31.

45- Moriyasu, T. Epistolary Formulae of the Old Uighur Letters from the Eastern Silk Road (Part I). 大阪大学文学部文学研究科紀要 [Osaka Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bülteni], 51, 32-86.

2012

46- Moriyasu, T. Epistolary Formulae of the Old Uighur Letters from the Eastern Silk Road (Part 2). 大阪大学文学部文学研究科紀要 [Osaka Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bülteni], 52, 1-98.

2013

47- Moriyasu, T. 黄文弼发现的《摩尼教寺院经营令规文书》[Huang Wenbi Tarafından Bulunan “Manihaist Manastırı Yönetim Emirleri ve Düzenlemeleri”]. Yudong Bai (翻譯者). Xinjiang Rong (Ed.), *黄文弼所获西域文献论集 [Huang Wenbi'nin Batı Bölgesi Belgeleri Üzerine Denemeler Koleksiyonu]* (?). 北京: 科学出版社.

2014

48- Moriyasu, T. ウイグル = マニ教史関係史料集成 [Uygur Manihaizmi'nin Tarihine İlişkin Materyaller Külliyyatı]. 大阪: 近畿大学国際人文科学研究所.

2015

49- Moriyasu, T. 西ウイグル王国時代のマニ教隆盛 —— マニ教寺院経営の実態 [Batı Uygur Kağanlığı Döneminde Manihaizm'in Yükselişi- Manihaist Manastırların Yönetimi Hakkında Gerçekler]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (?). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

50- Moriyasu, T. 西ウイグル王国におけるマニ教の衰退と仏教の台頭 [Batı Uygur Kağanlığı'nda Manihaizm'in Gerilemesi ve Budizm'in Yükselişi]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (590-617). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

51- Moriyasu, T. 西ウイグル王国史の根本史料としての棒杭文書 [Batı Uygur Kağanlığı Tarihinin Temel Kaynakları Olarak Kazık Yazıtları]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (678-730). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

52- Moriyasu, T. シルクロード 東部における通貨 —— 絹・西方銀錢・官布から銀錠へ [Doğu İpek Yolu Boyunca Para Birimi: İpek, Batılı Gümüş Sikkeler ve Askeri Kumaşlardan Gümüş İşlemelere]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (?). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

53- Moriyasu, T. 東ウイグル帝国マニ教史の新展開 [Doğu Uygur İmparatorluğu Manihaizm Tarihinde Yeni Gelişmeler]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (?). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

54- Moriyasu, T. 敦煌出土元代ウイグル文書中のキンサイ綴子 [Dunhuang'da Bulunan Yüan Hanedanlığı Dönemine Ait Bir Uygur Belgesinde Kinsai Damgası]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (?). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

55- Moriyasu, T. 敦煌と西ウイグル王国 —— トウルファンからの書簡と贈り物を中心に [Dunhuang ve Batı Uygur Kağanlığı: Turfan'dan Mektuplar ve Hediyeler]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (336-354). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

56- Moriyasu, T. 増補: ウイグルと吐蕃の北庭争奪戦及びその後の西域情勢について [Ek: Uygurlar ve Tibetliler Arasındaki Beşbalık Mücadelesi ve Batı Bölgelerindeki Gelişmeler]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (230-274). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

57- Moriyasu, T. シルクロードのウイグル商人 —— ソグド商人とオルトク商人のあいだ [İpek Yolu'ndaki Uygur Tüccarlar: Soğd ve Ortog Tüccarları Arasında]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (?). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

58- Moriyasu, T. New Development in the History of East Uighur Manichaeism. *Open Theology*, 1, 316-333.

59- Moriyasu, T. 沙州ウイグル集団と西ウイグル王国 [Shazhou Uygur Grubu ve Batı Uygur Kağanlığı]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (355-374). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

60- Moriyasu, Takao: 唐代における胡と仏教的世界地理 [Tang Hanedanlığı'nda Uygurlar ve Budist Dünya Coğrafyası]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (?). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

61- Moriyasu, T. トルコ仏教の源流と古トルコ語仏典の出現 [Türk Budizmi'nin Kökenleri ve Eski Türk Budist Yazıtlarının Ortaya Çıkışı]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (618-644). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

62- Moriyasu, T. ウイグルの西遷について [Uygurların Batıya Göçü Hakkında]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (276-298). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

63- Moriyasu, T. ウイグルから見た安史の乱 [Uygurların Gözünden An Lushan İsyanı]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (?). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

64- Moriyasu, T. ウイグルと敦煌 [Uygurlar ve Dunhuang]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (299-335). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

65- Moriyasu, T. 元代ウイグル仏教徒の一書簡 —— 敦煌出土ウイグル語文献補遺 [Yüan Hanedanlığı Döneminde Bir Uygur Budistten Mektup: Dunhuang'da Bulunan Uygur Belgelerine Bir Ek]. Takao Moriyasu (Ed.), *東西ウイグルと中央ユーラシア [Doğu ve Batı Uygurları ve Orta Asya]* (?). 名古屋市: 名古屋大学出版会.

2019

66- Moriyasu, T. *Corpus of the Old Uighur Letters from the Eastern Silk Road, Berliner Turfantexte XLVI*. Turnhout: Brepols.

2023

67- Moriyasu, T. ウイグル=マニ教史研究補遺（その1）: アルグ出身のケド=オグルの覚え書と高昌のマニ教・仏教二重寺院（遺跡α [Uygur Manihaizmi Tarihi Üzerine Ek Açıklamalar (1): Argu'dan Ked Ogul ve Koço'daki Manihaist-Budist Çift Katmanlı Manastırının Anıtı (Harabe α)]. *内陸アジア言語の研究* = *Studies on the Inner Asian Languages*, 38, 1-8.

Kaynakça

(2025). Academic Publications by MORIYASU Takao (2009-2025). *内陸アジア言語の研究* = *Studies on the Inner Asian Languages*, 40, 275.

Zieme, P. (2024). In memoriam MORIYASU Takao (1948-2024). *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae*, 77(4), 535-540.

